

AKADÁLYMENTESÍTÉSI TERVFEJEZET

AKADÁLYMENTESÍTÉSI MŰSZAKI LEÍRÁS CSALÁD- ÉS GYERMEKVÉDELMI KÖZPONT ÉPÜLETÉNEK FELÚJÍTÁSÁHOZ

Akadálymentességre és esélyegyenlőségre vonatkozó jogszabályok: 1998. évi XXVI. számú törvény

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.

2.§

3) A tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit és figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a bárki által igénybe vehető lehetőségekkel csak különleges megoldások alkalmazása esetén élhetnek.

4) A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

5.§

1) A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, tovább érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

2) Az 1) bekezdésben foglalt jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre.

1997. évi LXXVIII. számú törvény

Az épített környezet alakításáról és védelméről. E törvény alkalmazásában:

2.§

(1) Akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.

3.§

(2) Az épített környezet alakítása és védelme során a közérdekű intézkedéseket és döntéseket megelőzően, illetőleg azok végrehajtása során biztosítani kell a nyilvánosságot és a közösségi ellenőrzés lehetőségét az e törvényben és más jogszabályokban meghatározott módon. Gondoskodni kell az érdekeltektől állampolgárok, szervezetek megfelelő tájékoztatásáról, és lehetőséget kell adni részükre véleménynyilvánításra és javaslattevésre.

31.§

(1) Az építmény elhelyezése során biztosítani kell:

d) a közhasználatú építmények esetében a mozgásukban korlátozott személyek részére is a biztonságos és akadálymentes megközelíthetőséget;

c) a mozgásukban korlátozott személyek részére is a közhasználatú építmények esetében a biztonságos és akadálymentes használhatóságot.

253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet

az Országos Településrendezési és Építési Követelményekről (2008.)

Segédlet a komplex akadálymentesítés megvalósításához

Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez

ELŐZMÉNYEK

A fent említett jogszabályok előírásainak betartása és a tervezett épület tulajdonosának akadálymentesítés iránt elhivatott szemlélete, törekvései alapján került sor felújítás és korszerűsítés tervének elkészítésére.

Az akadálymentes kialakítást a fenti igényeknek megfelelően az Akadálymentesség Európai Eszméje, a rendelkezésre álló szakirodalom, a legújabb akadálymentesítési segédletek, valamint a jelenleg érvényben levő jogszabályok figyelembevételével készítettük el.

TERVEZETT ÉPÜLET RÖVID LEÍRÁSA

PARKOLÁS

A tervezett parkolóban, a személybejárathoz legközelebb eső parkolóhely-területen ki kell jelölni egy akadálymentes parkolót, melyet - az előírásoknak megfelelően – az akadálymentesség nemzetközi jelének felfestésével és táblával is jelölni kell. Az akadálymentes parkolót, valamint mellette a közlekedő sávot szilárd, sima felületű burkolattal kell kialakítani. Mivel az akadálymentes parkoló a telken belül kerül kialakításra, így nyitvatartási időben a kapunak nyitva kell lenni.

BEJUTÁS AZ ÉPÜLETBE

Főbejárat akadálymentesítése:

A főbejárathoz a személybejárat kapun keresztül lehet eljutni, szilárd, sima felületű burkolaton.

BELSŐ KÖZLEKEDÉS

Az épület egyszintes, földszintes kialakítású. A dolgozók és ügyfelek által használható helyiségeket akadálymentesen megközelíthetően tervezzük kialakítani.

AKADÁLYMENTES ILLEMHELY

Az épület funkciójából adódóan ki kell alakítani akadálymentes illemhelyet. Az akadálymentes vízszblokknak teljesítenie kell a magyar és EU előírásokat is.

EGYÉB AKADÁLYMENTESÍTÉST MEGHATÁROZÓ SZEMPONTOK

Vak, alig- és gyengénlátó, nagyothalló és siket személyek számára az épület funkcióit használhatóvá kell tenni.

Nagyon fontos szempont az épület használhatóvá tétele az érzékszervi fogyatékos emberek számára is, akiknek környezethasználati igényeit elsősorban nem építészeti eszközökkel, hanem belsőépítészeti megoldásokkal, egyértelmű tájékoztató-irányító rendszerrel, valamint különböző technikai segédeszközök alkalmazásával lehet és kell kielégíteni (pl. vezetősávok, megfelelő információs táblák, a szükséges helyeken tapintható vagy Braille feliratok, hangos információk, illetve vizuális információk biztosítása, az épület teljes területén).

AKADÁLYMENTES PARKOLÓ

Az épület funkciójából adódóan egy akadálymentes parkolót terveztünk. Az akadálymentes parkoló a legszélső, a főbejárathoz a lehető legközelebb eső helyen, a mellette elkészítendő kiszállósáv az épület/főbejárat irányába essen. A kiszállósávot a „forgalom elől elzárt terület” felfestéssel kell elkészíteni. (A „forgalom elől elzárt terület” kifejezés egy KRESZ szerinti meghatározás, így minden járművezető számára egyértelmű, hogy erre a területre nem hajthat rá.) Az akadálymentes parkoló hosszmérete útra merőleges beállítás esetén 5,50 m kell, hogy legyen, szélessége összesen - a kiszállósávval együtt - min. 360 cm. A parkolót az akadálymentesség nemzetközi jelével kell felfesteni, valamint táblával kell megjelölni és azt a rászorulóknak részére fenn kell tartani. A parkoló kültéri megvilágítása biztosított. A parkoló és járda burkolata csúszás- és fagyásmentes, egyenletes, sima felületű kell, hogy legyen, a főbejárathoz vezető utat szegélyekkel nem keresztezhetjük. Kiselemes beton térkő burkolat (vagy aszfaltburkolat) készítése szükséges.

FŐBEJÁRAT

A főbejárathoz vezető járdán az ingatlan területére egy személybejáratú kapun keresztül lehetséges a bejutás. A személybejáratú kapu nyitásakor megvan a 90 cm-es szabad nyílásméret. A kilincs magassága 110cm-es magasságba kerüljön. A bejárat előtti 26 cm-es szintkülönbséget egy 5%-os, a további 17 cm-es szintkülönbséget egy 8%-os meredekségű kétoldali kétsoros korláttal, kerékvetővel rendelkező rámpával hidaljuk át melyeket 150 x 150 cm-es pihenő köt össze (lásd: tervek). A főbejárathoz vezető járófelületek csúszásmentes burkolattal készülnek. Gondoskodni kell a vízvezetésről, a járda folyamatos tisztán tartásról és káprázásmentes megvilágításáról. A főbejáratú ajtón való akadálymentes közlekedéshez 90 cm szabad átközlekedési szélességet kell biztosítani, ezt a tervezett 150/240-es bejáratú aszimmetrikus nyitású ajtó teljesíti. A csengő, villanykapcsoló elhelyezési magassága a főbejáratú tolóajtó mellett 90-110cm között kell, hogy legyen. A tokszerkezet, feliratok kialakításánál a kontrasztos színhasználatra kell törekedni. Az ajtó maximálisan 2cm-es küszöbmagassággal készülhet. Lábtörlőrácstól – amennyiben készül - süllyesztve, járófelülettel síkban kell kialakítani. Rács maximális nyílása 20 mm lehet.

TOVÁBBI BEJÁRATOK, AJTÓK

Akadálymentes közlekedéshez 90 cm szabad átközlekedési szélességet kell biztosítani épületen belül, az egyes helyiségek megközelítéséhez. Az épületben a fő közlekedési útvonalak mentén azoknál a helyiségeknél terveztünk 90-es szabad nyílásmérettel rendelkező ajtót, ahol előfordulhat mozgássérült látogató (tehát például takarítószer-raktár esetében nem szükséges ekkora szabad nyílásmérettel rendelkező ajtót betervezni). A kilincs magassága az épületen belül mindenütt legyen 110cm. A csengő, villanykapcsoló elhelyezési magassága 90-110cm között legyen. A tokszerkezet, feliratok kialakításánál a kontrasztos színhasználatra kell törekedni. Az ajtó vagy maximálisan 2cm-es magasságú küszöbvel készülhet, vagy süllyesztett küszöbvel készüljön.

AKADÁLYMENTES VIZESBLOKKOK

A fő közlekedőről nyílóan adódik lehetőség akadálymentes kialakítású, nemektől függetlenül használható WC biztosítására. A helyiség befoglaló alaprajzi mérete 1,95 x 1,80 m. A WC-csésze hátfalánál 15cm szélességű (ill. a pontos típushoz és helyi adottságokhoz igazodó szélességű) szerelt előtétfal készüljön. Ez biztosítja a beépített víztartály elhelyezését, a WC-csésze konzolos felerősítését és esetlegesen az elhúzott gépészeti vezetékek, csövek számára szükséges mélységet. Kifelé nyíló, 1,00 m-es névleges méretű ajtó kerül beépítésre, küszöb nélküli kivitel-

ben, a nemzetköz akadálymentes WC-jelölést alkalmazva, belső oldalán ajtóbehúzó kapaszkodóval felszerelve. A WC csésze használati magassága 46-48cm, hátsó kifolyású, konzolosan felerősítve a hátfalra, a saroktól 50cm-es tengelytávolságban. Beépített víztartállyal van kialakítva. A fallal átellenes oldalon a WC tengelyétől 45 cm-re felhajtható kapaszkodó, illetve hátoldali vízszintes és fal felőli függőleges szárral is rendelkező fix kapaszkodóval kell felszerelni a biztonságos használat érdekében. A kapaszkodók élénk színűnek legyenek. A WC papír tartót a WC melletti falon kell elhelyezni, fontos, hogy ne zárt kialakítású legyen, hanem olyan, amelyet akár egy sérült kezű személy is könnyen tud használni. A mosdó homorú kialakítású, használati magassága 90 cm, a saroktól 65 cm tengelytávolságban. Keverőkaros, forrázásbiztos csaptelep alkalmazandó. A tükör magassága olyan legyen, hogy mind az ülő, mind az álló személyek lássák magukat benne. Legegyszerűbb egy nagyméretű fix rögzítésű tükör alkalmazása (60 x 100cm), a padló síkjától 1 m-es magasságból indítva, felhelyezve.

Minden kapcsoló, dugaljzat elhelyezési magassága 90 és 110cm között legyen. Jól elérhető helyen és magasságban (mind ülő helyzetben a WC-ről, és mind vészjelző elhelyezése szükséges, amely állandóan felügyelt helyen jelez. A padlón csúszásmentes burkolat készül, káprázás-, csillogásmentes felülettel, használati víz elleni szigetelés, a falon 2 m magasságig csempeburkolat. A csempe színének kiválasztásakor ügyelni kell arra, mivel általában a legtöbb (viszonylag olcsó) szaniter színe fehér, a csempe ne legyen az. Javasolt, hogy a padlóburkolat színe sötét árnyalatú, míg a fal burkolata ettől kontrasztosan és színben eltérő kialakítású legyen, és mindkettőtől üssön el kontrasztosan a szaniter fehér színe. Cél az, hogy a világos szaniter a sötét burkolattól vizuálisan jól elkülönüljenek, elváljanak. A kapaszkodók és egyéb berendezések elhelyezésekor fokozottan ügyelni kell a használhatóságra!

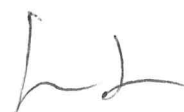
KOMMUNIKÁCIÓS AKADÁLYMENTESÍTÉSI MEGOLDÁSOK – ÉPÜLET

Az épületbe lépve - a tájékozódást megkönnyítendő - a főbejárat mellett egy központi tájékoztató tábla elhelyezése szükséges. A tábla 150 cm-es átlagos szemmagasságba kerüljön! E táblán szerepeljen az épület egyszerűsített alaprajza, és, hogy mely helyiség/fő funkció merre található az épületben. Szükség szerint - egyeztetve az intézmény vezetőjével - belső működésével kapcsolatos további felirat is kerülhet erre a táblára. E táblán a fontosabb feliratok Braille-írással is szerepeljenek.

Minden ajtó mellett, a kilincs felőli oldalon, a falon, szemmagasságban a helyiség számát és funkcióját jelölő, kontrasztos színezésű, káprázás-, csillogásmentes információs táblákat kell kihelyezni, megfelelő méretű feliratokkal ellátva (betűméret [cm] = a tábla és a személy szeme közötti távolság méterben kifejezett értékének másfélszerese). Fontos, hogy e táblákon a feliratok Braille-írással is szerepeljenek. Az épület látássérült használói miatt fontos szempont, hogy a berendezési tárgyak ne képezzenek közlekedési akadályt. A tájékozódást segíti az ajtótokok és ajtólapok kontrasztos színezése, a helyesen alkalmazott piktogramok kihelyezése. A fő közlekedőben a burkolatban burkolati vezetősáv készül a gyengén-látó ill., vak személyek tájékozódásának megkönnyítése érdekében, a burkolat kontrasztos és lábbal is érzékelhető, más érdességű (taktilis kialakítású), mint a környezete. Egy mobil indukciós hurok elvén működő kihangosító berendezés kerül elhelyezésre a főbejárat melletti irodában, innen lehet elkérni ha valakinek szüksége lenne rá.

KOMMUNIKÁCIÓS AKADÁLYMENTESÍTÉSI MEGOLDÁSOK – KÜLSŐ

A személybejárati kapu előtt az épület sarkánál (az út felől érkezve az épület falán szemben) egy - az épület működésével kapcsolatos információs táblát - kell elhelyezni a kapuszárny mellé. E táblán szerepel az akadálymentesség nemzetközi jele is (ISA-logo), mely jelzi, hogy ezen a bejáraton át lehet megközelíteni akadálymentesen az épületet, valamint minden hasznos információ, mely az épület

működéséről szükséges. Az épület főbejárati aszimmetrikus nyitású ajtaja előtt szintén elhelyezésre kerül egy központi információs tábla az épület működéséhez szükséges további adatokkal, és az akadálymentes főbejáratot jelölő jelzéssel. E kültéri táblák elhelyezésénél fontos, hogy a táblák a 150 cm-es általános szemmagasságba kerüljenek, és Braille-írással is el legyenek látva, időjárásálló kivitelben készüljenek, kontrasztos kivitelben.

ÉPÜLETSZERKEZETEK ÉS BURKOLATOK

Általános követelmény a csúszásmentes kialakítás. A vizes helyiségekben csúszásmentes burkolat készül (pl.: Granitogres). A mosdók, WC-k falaira 2,10 m magasságig csempeburkolat kerül. Kenhető üzemi víz elleni szigetelést kell készíteni (pl.: Concretin, Mapei). A padlóburkolatban elhelyezett vezetősávok külön burkolási terv (kiviteli terv!) alapján készülnek.

VILÁGÍTÁS

Az akadálymentes WC és öltöző helyiségekbe igény szerint csatlakozóaljzatokat tervezünk, a várható belső kialakítás figyelembevételével. A WC-k szellőzése a világítással együtt automatikusan indul, de külön kapcsolót tervezünk a közvetlen – világítástól független – működtetésre is. A tervezett világítási berendezések korszerű, V-tükrös, káprázás-mentes lámpatestek, energiatakarékos fénycsöves illetve kompakt fénycsöves lámpatestek. A helyiségek világítását a szabványok előírásának megfelelően tervezzük. Az áramkörök szerelése falba süllyesztett védőcsőbe húzott réz-erű vezetékekkel történik.

VÉSZJELZŐ RENDSZER

Az akadálymentes WC-be vészjelző rendszer kerül kialakításra, amely központi jelzést ad állandó felügyelettel rendelkező helyre. A vészjelző kialakításánál ügyelni kell arra, hogy a WC-ről ülve, és – szerencsétlenebb esetben – a WC-ről, kerekesszékből leesve is elérhető legyen. (Például: egy kapcsoló 110 cm és egy kapcsoló 20 cm-es magasságban található, vagy egy zsinórral működésbe hozható kapcsoló, ahol a zsinór majdnem leér a földre.)

KÜLTÉRI VILÁGÍTÁS

A külső épület körüli tér, járda megvilágítására – amennyiben a sötét környezet miatt ez szükséges – kültéri kivitelű parkvilágító lámpákat kell elhelyezni.

Farád, 2018. január 29.

Szücs Gábor
egyetemi szakmérnök,
rehabilitációs környezettervező
9028 Győr, Szőnyi M. u. 19. I/4.

Szijártó Ottó
tervező
okleveles magasépítő üzemmérnök
9321 Farád, Szent István u. 20/B.
MÉK: É3-08-0176

